

Rammer for 75 ECTS-kandidatuddannelser på AU

Med dette rammepapir ønsker Uddannelsesudvalget at fastlægge rammer og retning for 75 ECTS-kandidatuddannelser på AU. Rammepapiret med tilhørende bilag er tænkt som en hjælp til fagmiljøer, uddannelsesudvalg/-nævn og studienævn i forbindelse med udviklingen og tilrettelæggelsen af de nye 75 ECTS-kandidatuddannelser.

Center of Educational Development (CED) vil bistå med udviklingen af 75 ECTS-kandidatuddannelserne med rådgivning, sparring, afvikling af workshops etc. Alle AU's fagmiljøer / uddannelser kan kontakte CED (ced@au.dk) for en aftale derom.

Rammepapiret beskriver først betingelserne i den politiske aftale og de mulige tilgange til udvikling af 75 ECTS-uddannelser på AU. Herefter beskrives nødvendigheden af at sikre en tydelig faglig profil og relevanssigte, studiemiljø/studiestart, kvalitetsløft og tilrettelæggelse.

Den politiske aftale

Den politiske aftale tilsiger, at kandidatuddannelser på 75 ECTS kan tilrettelægges som heltidsuddannelser med to semestre på hver 30 ECTS og en afsluttende opgave på 15 ECTS, der skrives hen over sommeren, jf. figur 1.

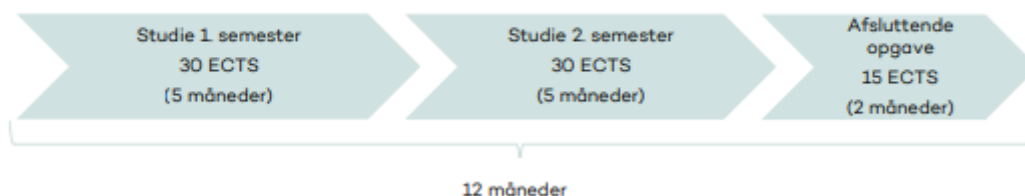
De studerende på en kandidatuddannelse på 75 ECTS får en række nye efter- og videreuddannelsesmuligheder.

Kandidatuddannelser på 75 ECTS indplaceres på samme niveau som kandidatuddannelser på 120 ECTS, dvs. niveau 7 i [kvalifikationsrammen for de videregående uddannelser](#) (se også bilag 1). Det er i den politiske aftale endvidere fastlagt, at der i den afsluttende opgave på en kandidatuddannelse på 75 ECTS fortsat er krav om forskningsbaseret.

75 ECTS-kandidatuddannelser er således afrundede og gradbærende uddannelser med en normeret studietid på 12 måneder.

Figur 1

Eksempel på uddannelsesstruktur – kandidatuddannelse på 75 ECTS

(Kandidatudvalgets delrapport: [På vej mod et nyt kandidatlandskab](#), s. 13, juni 2024)

75 ECTS-kandidatuddannelser på Aarhus Universitet

3 tilgange

Der er 3 overordnede veje til oprettelse af 75 ECTS-kandidatuddannelser på Aarhus Universitet

- **Nyudviklede** 75 ECTS-uddannelser, der kan udbydes som **overbygning** til flere BA-uddannelser på et eller flere fakulteter.
- **Konvertering** af eksisterende 120 ECST-kandidatuddannelser til **nyudviklede** 75 ECTS-kandidatuddannelser, hvor der forventes en fokusering.
- **Eksisterende** 120 ECTS-kandidatuddannelser konverteres delvis til fokuserede nyudviklede 75 ECTS-kandidatuddannelser (fleksibel model). Her udbydes samme faglige miljø **både 120 ECTS- og 75 ECTS-kandidatuddannelser**, som hver især skal kunne stå i sin **egen ret**.

75 ECTS-kandidatuddannelsernes profil

(NB: På nærværende tidspunkt er de bekendtgørelsesmæssige rammer endnu ikke kendte)

75 ECTS-kandidatuddannelserne på AU kendetegnes ved en tydelig faglig profil. Fagmiljøerne skal derfor nøje overveje den enkelte uddannelses faglige fokusering og relevanssigte, herunder stillingtagen til uddannelsens faglige område(r), bredde og dybde. Uddannelserne ventes at have en høj studieintensitet, som forventes understøttet af takstforøgelsen.

Da 75 ECTS-kandidatuddannelsernes kompetenceprofil, ligesom det gælder for 120 ECTS-kandidatuddannelserne, skal beskrives indenfor kvalifikationsrammens niveau 7, skal man have opmærksomhed på, at der ikke opstår utilsigtede kvalitetsforskelle mellem 75 ECTS og 120 ECTS-kandidatuddannelserne. Dimittenderne fra begge uddannelses typer skal uddannes til det samme høje kompetenceniveau, men med forskellig bredde og dybde. Centre for Educational Development (CED) har udviklet et arbejdsparir til brug for fagmiljøernes udvikling af kompetenceprofiler (se bilag 1, afsnit 2)

Det forventes, at de korte 75 ECTS-kandidatuddannelser vil have en højere grad af fastlagte forløb i form af obligatoriske fagelementer og en mindre grad af supplerende valgfag. Der vil dog være mulighed for at udvikle både uddannelser med plads til en vis grad af valgfrie fagelementer og uddannelser, som primært består af konstituerende fagelementer.

Uddannelsens konstituerende fagelementer vil lægge beslag på hovedparten af de samlede ECTS, og det bliver derfor vanskeligt at afsætte et helt semester til projektorienteret forløb, udveksling eller andre større forløb. Man kan derfor overveje, om der kan etab-

leres et 5. semester uden obligatoriske elementer på adgangsgivende bacheloruddannelser, som sikrer de studerende mulighed for udveksling, tværfagligt forløb eller udveksling på et tidligere tidspunkt i deres samlede uddannelsesforløb. Grundet et intensivt studieforløb vil det formentligt også være vanskeligt at varetage studiejob sideløbende. En tydelig forventningsafstemning omkring arbejdsindsats på uddannelsen er derfor afgørende.

Der kan være mulighed for korte projektorienterede forløb med erhvervslivet eller andre korte projekter i uddannelserne. Det er derimod ikke tanken at projekter på denne uddannelsesstype skal fungere som præforløb til uddannelsens afsluttende opgave og dermed få karakter af et 30 ECTS speciale. Den afsluttende opgave, også kaldet hovedopgaven, vil altså have en anden karakter end de eksisterende specialeformater (se bilag 1, afsnit 3). Den afsluttende opgave skal have akademisk tyngde, men skal med sit omfang på 15 ECTS have en anden tilrettelæggelse end de eksisterende 30-60 ECTS specialer.

Kvalitetsløft

Kandidatudvalget anbefaler, at kvalitetsambitionerne for de nye kandidatuddannelser tager udgangspunkt i følgende (Kandidatudvalgets afsluttende rapport: [Fremtidens kandidatlandskab](#), s. 9, november 2024):

- *Øget kontakt mellem studerende og undervisere*
 - For eksempel flere undervisningstimer, læringsformater såsom individuel feedback, tilrettelæggelse på mindre hold og lignende, kvalitetsunderstøttende aktiviteter i forbindelse med eksaminer eller den afsluttende opgave eller aktiviteter i forbindelse med virksomhedssamarbejde og andre former for praksisinddragelse.
- *Stærke didaktiske kompetencer*
 - Eksempelvis gennem opkvalificering af undervisere, udvikling af nye læringsformer samt planlægning af undervisning med fokus på inddragende og aktiverende tilrettelæggelsesformer.
- *Bedre trivsel og godt studiemiljø*
 - For eksempel ekstra kvalitetsunderstøttende aktiviteter i studiestarten eller aktiviteter, der understøtter de fysiske, sociale og læringsmæssige rammer for studiemiljøet

Det forventes at uddannelsesinstitutionerne i forbindelse med udformningen og ansøgningen om nye kandidatuddannelser på 75 ECTS skal beskrive hvilket kvalitetssigte, der arbejdes med, og hvordan dette afspejles i uddannelsen.

Et idekatalog med udgangspunkt i universitetets kvalitetspolitik vil blive tilgængeligt på kvalitetsuniverset (kvalitet.au.dk) mhp. at understøtte fagmiljøerne i at arbejdet med kvalitetsløft ind i de nye kandidatuddannelser.

Studiemiljø og studiestart

Studiemiljøerne omkring de eksisterende 2-årige 120 ECTS-kandidatuddannelser trækker på ældre studerende i modtagelsen og integrationen af nye 1. års kandidatstuderende på deres studie. Dette vil ikke være muligt med de 1-årige 75 ECTS-kandidatuddannelser. De korte kandidatuddannelser stiller dermed andre og større krav til universitetets, og i særdeleshed til institutternes, involvering i sikringen af studiemiljøet.

For at sikre en god start på studiet, skal de faglige miljøer udvikle et godt studiestartsforløb på de nyudviklede 75 ECTS-kandidatuddannelser. Fagmiljøerne bør afsætte ressourcer og/eller ECTS til studiestartforløb, der sikrer de studerende et godt fagligt og socialt afsæt på de 75 ECTS-kandidatuddannelser.

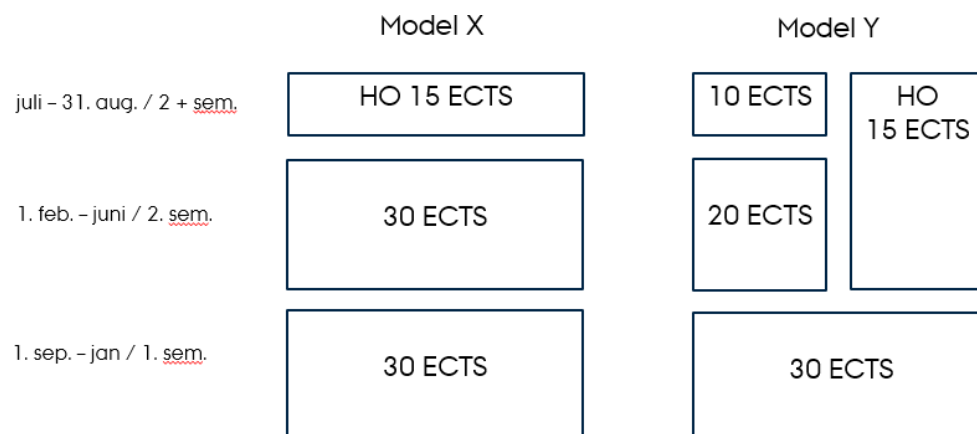
Endelig skal der være en øget opmærksomhed på de studerendes kontakt til erhvervslivet og tilgang til karrierevejledning på 75 ECTS-kandidatuddannelserne. De studerendes mulighed for erhvervskontakt vil være forringede, da både projektorienteret forløb og tid til studiejob vil være mindre sammenlignet med studerende på 120 ECTS-forløb.

Tilrettelæggelse

Det er på nærværende tidspunkt ikke endelig afklaret, hvorvidt der i en kommende bekendtgørelsestekst lægges binding i hovedopgavens placering i uddannelsesforløbet eller stilles andre krav til uddannelsens forløb, men nedenfor illustreres to mulige eksempler på tilrettelæggelse og placering af hovedopgaven. Begge eksempler peger på sommerstart og det anbefales, at der ikke etableres 75 ECTS-kandidatuddannelser med vinterstart.

Fagmiljøerne skal nøje overveje uddannelsernes struktur (kassogram), således, at de studerende støttes bedst muligt i deres studieforløb og læring, herunder

- studiebelastning (holdundervisning, selvstudium, pensum mv.)
- eksaminer (antal, formater, reeksamen mv.)
- faglig progression, herunder placering og afvikling af hovedopgaven

Log for dette dokument		
Beskrivelse af evt. ændringer	Godkendt af samt dato	Gældende fra dato
	Universitetsledelsen 29. januar 2025	Januar 2025
Mindre redaktionelle ændringer samt en understregning af, at en tydelig forventningsafstemning med de studerende er vigtig: Grundet et intensivt studieforløb vil det formentligt også være vanskeligt at varetage studiejob sideløbende. En tydelig forventningsafstemning omkring arbejdsindsats på uddannelsen er derfor afgørende.	Udvalget for Uddannelse 12. maj 2025	Maj 2025

Indhold

1	Om notatet	1
2	Profileringsmuligheder inden for kvalifikationsrammens niveau 7	1
	VIDEN	2
	FÆRDIGHEDER.....	3
	KOMPETENCER.....	4
3	Hovedopgaven	5
4	Referencer	5

1 Om notatet

Kandidatudvalgets delafrapportering fra maj 2024 og den endelige afrapportering fra november 2024 (Kandidatudvalget 2024a, Kandidatudvalget 2024b) fastlægger fire pejlemærker for de kommende 75 ECTS kandidatuddannelser.

- Kandidatuddannelser på 75 ECTS indplaceres på samme niveau som kandidatuddannelser på 120 ECTS, dvs. niveau 7 i [Kvalifikationsrammen](#) (2024a, s.13)
- De nye kandidatuddannelser på 75 ECTS skal have en tydelig faglig profil, som beskrives i uddannelsens studieordning (2024b, s. 7)
- Det skal være muligt både at udvikle uddannelser med plads til høj grad af valgfrie fagelementer og uddannelser, som primært består af konstituerende fagelementer (2024b, s. 7)
- Uddannelserne afrundes med en "afsluttende hovedopgave" på 15 ECTS (2024a, s.13)

Samlet set understreger pejlemærkerne, at 75-ECTS uddannelserne skal udformes som nye uddannelser med egen profil fremfor som komprimerede versioner af eksisterende kandidatuddannelser.

Notatets formål er at give AUs fagmiljøer og uddannelsesansvarlige ideer til, hvorledes det er muligt at differentiere og dermed skabe en tydelig profil for de nye 75 ECTS-uddannelser, samtidig med at det samlede kvalifikationsniveau 7 fastholdes. I forlængelse heraf skitseres de overordnede overvejelser om og rammer for den obligatoriske afsluttende 15 ECTS-hovedopgave.

Det er en kompleks opgave fagmiljøerne står overfor. Notatet er udarbejdet for at understøtte fagmiljøerne i deres udviklingsopgave, men kan ikke stå alene. CED vil bistå med sparring og facilitere brugen af notatet. Alle AUs fagmiljøer / uddannelser kan kontakte CED (ced@au.dk) for en aftale derom.

2 Profileringsmuligheder inden for kvalifikationsrammens niveau 7

Nedenstående skema beskriver Kvalifikationsrammens niveau 7 (venstre kolonne), der skal fungere som reference for udarbejdelsen af uddannelsens kompetenceprofil. Højre kolonne beskriver forskellige profileringsmuligheder samt en række relevante refleksionsspørgsmål, der er udviklet til at igangsætte udviklingen, som nævnt ovenfor støtter CED fagmiljøerne i denne proces.

En beslutning inden for én dimension, fx spørgsmålet om bredde eller dybde i vidensfeltet, har indflydelse på mulighedsrummet for de øvrige dimensioner. Refleksionsspørgsmålene kan derfor ikke besvares uafhængigt af hinanden, hvis resultatet skal blive en sammenhængende uddannelse.

 VIDEN	PROFILERINGSMULIGHEDER
Vidensfeltet Kandidaten skal inden for et eller flere fagområder have viden, som på udvalgte områder er baseret på højeste internationale forskning inden for et fagområde	Profilering af vidensfeltet En uddannelse kan profilere sig på forskellige måder i vidensfeltet. Den kan sigte mod et bredt kendskab til flere fagområders teorier, metoder og praksis (en generalistprofil). Eller den kan sigte mod specialiseret viden inden for færre fagområder (en specialistprofil). Derudover kan der lægges mere eller mindre vægt på forskellige typer viden, jf. kvalifikationsrammen der skelner mellem viden om teori, viden om metode og viden om praksis. Refleksionsspørgsmål • Hvordan skal kandidaternes vidensprofil se ud og hvorfor? • Hvordan profileres forskningsbaseret viden om henholdsvis teori, metode og praksis? Skal en (eller to) af de tre vægtes højere?
Forståelse- og refleksion Kandidaten skal kunne forstå og på et videnskabeligt grundlag reflektere over fagområdets/ernes viden samt kunne identificere videnskabelige problemstillinger	Profilering i forståelse og refleksion Uddannelsen kan profileres med afgrænsningen af sit bestemte vidensfelt (se ovenfor), men derudover kan en uddannelse også profileres klart i forhold til forståelsesniveauer inden for sine forskellige vidensfelter og fag. Der kan for eksempel skelnes mellem et forståelsesniveau som at kunne anvende sin viden inden for kendte områder og det at kunne identificere og udvikle nye videnskabelige problemstillinger. Derudover kan uddannelsen også profileres ved lægge stærkere vægt på enten forståelsen af teori, metode eller praksis. Refleksionsspørgsmål • Hvilke typer af forståelse skal uddannelsen bibringe kandidaterne? • Hvordan skal profilen vægtes ift. forståelsen af teori, metode eller praksis?

 FÆRDIGHEDER	PROFILERINGSMULIGHEDER
Typen af færdigheder Kandidaten skal mestre fagområdet/ernes videnskabelige metoder og redskaber samt mestre generelle færdigheder, der knytter sig til beskæftigelse inden for fagområdet/erne	Profilering gennem typer af metoder og færdigheder En uddannelse kan profilere sig på forskellig måde, hvad angår kandidaternes færdigheder. Den kan sigte mod en profil, hvor kandidaterne tilegner sig en bred vifte af metoder og redskaber inden for de valgte fagområder (generalistprofil). Eller den kan sigte mod avancerede færdigheder og høj ekspertise inden for færre områder (specialistprofil). Derudover kan uddannelsen lægge mere eller mindre vægt på de generelle færdigheder, som knytter sig til fagområderne, fx digitale metoder og færdigheder. Refleksionsspørgsmål • Hvilke typer af færdigheder skal uddannelsen bibringe kandidaterne og på hvilket niveau af ekspertise? • Hvordan skal uddannelsens profil være ift. de generelle færdigheder?
Vurdering og beslutning Kandidaten skal kunne vurdere og vælge blandt fagområdet/ernes videnskabelige teorier, metoder, redskaber og generelle færdigheder samt på et videnskabeligt grundlag opstille nye analyse- og løsningsmodeller	Vurdering og beslutning Denne dimension handler om kandidaternes evne til at omsætte viden og færdighed til videnskabelig problemløsning. Der er således fokus på de særlige karakteristika i måden, hvorpå kandidater kan bringe deres viden og færdigheder i spil. De akademiske færdigheder vurdering og beslutning er en af de dimensioner i kvalifikationsrammen, hvor springet fra BA-niveauet til KA-niveauet er meget tydeligt. Springet knytter sig særligt til forventningen om, at kandidaten kan tilvejebringe nye analyse- og løsningsmodeller. Da 75 ECTS-uddannelserne skal modsvare kvalifikationsrammens niveau, vil det nok være uhensigtsmæssigt at differentiere/profilere på denne dimension.
Formidling Kandidaten skal kunne formidle forskningsbaseret viden og diskutere professionelle og videnskabelige problemstillinger med både fagfæller og ikke-specialister	Profilering af formidlingsfærdigheder Færdigheder i formidling kan profileres både i forhold til hvilke målgrupper, formidlingsformer og -medier, der inddrages, og i forhold til på hvilket niveau formidlingen beherskes. For nogle uddannelser vil formidling på højt specialiseringsniveau rettet mod få målgrupper være relevant, mens det for andre uddannelser vil være relevant med et større fokus på formidlingsfærdigheder for at opnå en bred profil med mange målgrupper, former og medier. Refleksionsspørgsmål • Hvilke typer af målgrupper, formidlingsformer og -medier skal uddannelsen rette sig mod? • På hvilket niveau af ekspertise, fx grader af sikkerhed og selvstændighed, skal færdighederne beherskes?

 KOMPETENCER	PROFILERINGSMULIGHEDER
Handlingsrummet Kandidaten skal kunne styre arbejds- og udviklingssituationer, der er komplekse, uforudsigelige og forudsætter nye løsningsmodeller	Profilering af handlingsrummet En uddannelse kan profilere sig på forskellig måde, hvad angår kandidaterne handlekompetencer. Den kan sigte mod bredde i handlingsrummet, hvor de studerende bliver fortrolige med en vifte af forskellige udviklingsorienterede situationer, eller den kan sigte mod et snævrere handlingsrum, som så måske til gengæld beherskes på højere niveau i form af sikkerhed og selvstændighed. Endvidere ligger der betydelige profileringsmuligheder i, hvordan kompleksiteten i handlingsrummet udformes, fx om der er uforudsigelighed og kompleksitet i en eller flere dimensioner. Refleksionsspørgsmål • Hvilke typer af handlekompetencer skal kandidaterne opnå og i hvilke situationer? • På hvilket niveau af ekspertise, fx sikkerhed og selvstændighed, skal kompetencerne beherskes i de forskellige handlingsrum?
Samarbejde og ansvar Kandidaten skal selvstændigt kunne igangsætte og gennemføre fagligt og tværfagligt samarbejde og påtage sig professionelt ansvar	Profilering af samarbejde og ansvar I forhold til samarbejde og ansvar ligger profileringsmulighederne dels i spørgsmålet om, hvilke aspekter af samarbejdet uddannelsen adresserer (typer af ansvar), dels i vægtningen mellem de forskellige kontekster, fx (mono)fagligt og tværfagligt samarbejde. Endvidere ligger der en profileringsmulighed i spørgsmålet om, hvorvidt kompetencerne primært knytter sig til veletablerede samarbejdsformer eller også indbefatter det at kunne igangsætte og udvikle helt nye eller meget komplekse samarbejder. Refleksionsspørgsmål • Hvilke aspekter af samarbejdssituationer og professionelt ansvar skal indgå i uddannelsen? • I hvilke kontekster skal kompetencerne kunne sættes i spil og med hvilket niveau af selvstændighed og evne til nyudvikling?
Læring Kandidaten skal selvstændigt kunne tage ansvar for egen faglig udvikling og specialisering	Profilering af læringskompetence Herunder ligger profileringsmulighederne både i spørgsmålet om, inden for hvilke af uddannelsens (kerne)fagområder og i hvilke typer af læringsmiljøer kandidaterne skal kunne identificere egne læringsbehov og strukturere egen læring. Refleksionsspørgsmål • I hvilke af uddannelsens (kerne)fagområder er evnen til selvstændig, livslang læring særligt central? • Er der specialiseringsmuligheder, som er særligt velegnede til at løfte denne opgave?

3 Hovedopgaven

Før man drøfter hovedopgaven, er det måske værd at erindre den betydelige variation i specialelandskabet, som inden for rammerne af 120-ECTS KA-uddannelserne bidrager med forskellige mulighed for faglig profilering. Der er således ikke fælles krav til specialets indhold, herunder læringsmål, samt form og omfang hverken på uddannelsesniveau, fakultetsniveau eller på tværs af fakulteter. Kravene til specialet fastlægges i kursusbeskrivelsens læringsmål og/eller ved forskellige krav til længde (antal normalsider).

Hovedopgavens forventede væsentligste karakteristika er:

- 15 ECTS (svarende til en arbejdsindsats for den enkelte studerende på 405-420 timer)
- Indplacering i ovenstående niveau 7 i kvalifikationsrammens krav til videnskabelig problemløsning og selvstændig faglig udvikling
- Indplacering i AUs Prøvekatalog som en afsluttende eksamen (<https://kvalitet.au.dk/aarhus-universitet/studieordninger-paa-au/centrale-elementer-i-en-studieordning/proeveform/proeveformer-og-eksamens kategorier-paa-au/afsluttende-eksamen>) med beskrivelse af
 - o Prøveform (kombinationsprøve eller hjemmeopgave)
 - o Krav til censur (ekstern censur, 7-trinsskala, én samlet bedømmelse)

Man må for hver enkelt uddannelse grundigt overveje, hvordan hovedopgaven bedst lever op til 75-ECTS-uddannelsens ny-beskrevne vidensfelt og forståelsesprofil, uddannelsens fokus på de forskellige typer af metoder og færdigheder, formidlingsprofilen, samt de beskrevne kompetencer indenfor handlingsrum, samarbejdssituationer og læring, så den studerende i sin hovedopgave kan stræbe efter de højeste akademiske og faglige standarder i lyset af den valgte profilering.

Derudover skal der angives rammer for en meget fokuseret og afgrænset problemformulering og et tydeligt afklaret valg af teori- og metodegrundlag med retning mod bredde eller dybde.

I forlængelse heraf skal man give anbefalinger om:

- o forventninger til empiri og indsamling af datagrundlag (eller produkt)
- o forventninger til graden af handlingsorientering, tværfaglighed eller samarbejde
- o formidlingsformater, herunder også omfang og antal sider

Endelig er det værd at drøfte den rette balance mellem teori, empiri, produktorientering og erhvervsretning, herunder om dette kan sikres alene ved at reducere omfanget af hovedopgaven, fx ved en snæver problemstilling eller et kurateret katalog af mulige virksomhedscases.

4 Referencer

Kandidatudvalget (2024a). På vej mod et nyt kandidatlandskab. Kandidatudvalgets delafrapportering. København, Uddannelses- og Forskningsministeriet. [Kandidatudvalgets Delrapport Maj 2024](#)

Kandidatudvalget (2024b). Fremtidens kandidatlandskab. Kandidatudvalgets afrapportering. København, Uddannelses- og Forskningsministeriet. [Kandidatudvalgtets Afrapportering November 2024](#)

Uddannelses- og forskningsministeriet (2008). Kvalifikationsrammen for videregående uddannelse. København, Uddannelses- og forskningsministeriet. [Kvalifikationsrammen](#)